

LÆRERVEILEDNING FOR ALFABETPLANETEN

Velkommen til Alfabetplaneten	3
Hvordan kan jeg bruke Alfabetplaneten?	4
1 Hvordan brukes innholdet i Cartoonist?	4
1.1 Bakgrunner	5
1.2 Karakterer	5
1.3 Alfabetet	6
1.4 Bokstavord	6
1.5 Rekvisitter	7
2 Hvordan brukes elevsidene på Alfabetplaneten?	7
2.1 Introduksjonsfilm og hjelpefilmer	8
2.2 Bokstavsidene	9
2.3 Sang og musikk på Scenen	10
2.4 Biblioteket	11
3 Hvordan brukes lærersidene på Alfabetplaneten?	12
3.1 Creazas arbeidsflyt	13
3.2 Avkoding	15
3.2.1 Rim	15
3.2.2 Bokstavlyd	15
3.2.3 Bokstavsekvens	15
3.2.4 Stavelse	16
3.3 Forståelse	16
3.4 Systemer i språket	17
3.4.1 Rettskriving	17
3.4.2 Grammatikk	18
3.4.3 Tall og telling	18
3.5 Språket i bruk	18
3.5.1 Reflekter og forklar	19
3.5.2 Bruk fantasien	19
3.5.3 Lek med ord	19
3.5.4 Les og lær	19
3.5.5 SkrIVERammer	19
3.6 Aktiviteter	20

3.7 Sanger	21
3.8 Rim og regler	22
3.9 Sosial kompetanse	23
3.10 Begrepsbanken	24
3.10.1 Hva finner jeg i begrepsbanken?	24
3.10.2 Når skal jeg bruke begrepsbanken?	26
3.10.3 Hvordan kan jeg bruke begrepsbanken?	26
3.10.4 Hvordan kan jeg bruke begrepsbanken i en gruppe med ulik språklig bakgrunn?	27
4 Hvordan kan jeg skrive ut materiale på Alfabetplaneten?	28
Tips til arbeid med elever med norsk som andrespråk	30
1 Åpne oppgaver	30
1.1 Bokstavbøkene	31
1.2 Myldrebilder	32
2 Sang og musikk på Alfabetplaneten	33
Tips til tverrfaglig arbeid med Alfabetplaneten	35
Oversikt over alle personene på Alfabetplaneten	35
Avslutningshilsen	37
Kilder	37

Velkommen til Alfabetplanetet

Alfabetplanetet er laget av Creaza AS, som siden selskapets etablering i 2009 har hatt “kreativ og leken læring” som sitt hjerte.

Arbeidet med Alfabetplanetet startet for alvor i januar 2022. Vi ønsket å lage en leken og spennende verden for elever i begynneropplæringen, med utgangspunkt i Creazas kreative verktøy Cartoonist. Tanken dengang var at Alfabetplanetet skulle være en bitteliten ressurs - et tillegg - til det læreverket eller den leseopplæringen som hver skole/kommune velger for sine elever. Planen var aldri å ta stilling til en bestemt bokstavrekkefølge eller tidsplan, men å lage en ressurs som var kompatibel med “alle slags veier” til lesing og skriving i barneskolen. Alfabetplanetet passer i så måte både med analytisk og syntetisk leseopplæring, og støtter både rask og tradisjonell bokstavinnlæring.

Når det er sagt, er det viktig å understreke at det som i utgangspunktet var tenkt som en bitteliten ressurs, har endt opp med å bli noe veldig mye mer. I dag dekker Alfabetplanetet nesten alle kompetansemål etter 2. og 4. trinn i *Læreplan i norsk* ([NOR01-06](#)) og alle kompetansemål på nivå 1 i *Læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter* ([NOR07-02](#)).

Underveis har vi også mottatt støtte fra Udir til å utvikle deler av ressursen, blant annet begrepsbanken med 150 sentrale begreper knyttet til begynneropplæringen. Denne støtten fra Udir tolker vi som en enorm tillitserklæring og kvalitetsstempel.

Gjennom redaksjonelle møter, samtaler med titalls lærere og brukertesting i flere klasserom på ulike trinn, så vi at Alfabetplanetet hadde potensial i seg til å være en ressurs utover lese- og skriveopplæringen. De mange fortellingene på Alfabetplanetet passer ypperlig som eksempelhistorier når man skal jobbe med sosiale ferdigheter og bygge et solid og godt klassemiljø. Vi så også det enorme potensialet for tverrfaglig arbeid med utgangspunkt i Alfabetplanetets mange personer og sammensatte geografi. Dette har vi blant annet brukt til å lage egne “Les og lær”-fortellinger.

Vi er enormt stolte over hvordan Alfabetplanetet har utviklet seg, alt vi har skapt og mottakelsen Alfabetplanetet har fått i skoler rundt om i Norge - responsen har vært overveldende!

Dersom du ønsker et kurs, har spørsmål, tilbakemeldinger, eller bare ønsker å snakke med noen av oss i redaksjonen, hører vi gjerne fra deg på post@creaza.com.

Vi håper ressursen du nå har fått tilgang til, vil gi dere mange gode, lærerike og gøyale stunder sammen i klasserommet!

Beste hilsen fra [Creaza-teamet](#)

Hvordan kan jeg bruke Alfabetplaneten?

Alfabetplaneten er en spennende verden som ligner litt på vår egen. Der bor det ulike folk og skapninger med ulike liv, personligheter, styrker og utfordringer som speiler vårt eget samfunn. Man blir kjent med Alfabetmesteren, bokfuglene Alfa, Bravo, Charlie og Delta, og alle de andre som bor på hver bokstav. Man følger dem gjennom fortellinger, sanger, aktiviteter og oppgaver. [Sist i denne veiledningen finner du en oversikt over alle personene](#) som kan være fin å se på for å få litt overblikk. I sangen "Alfabetplaneten", er det også en kort introduksjon av alle.

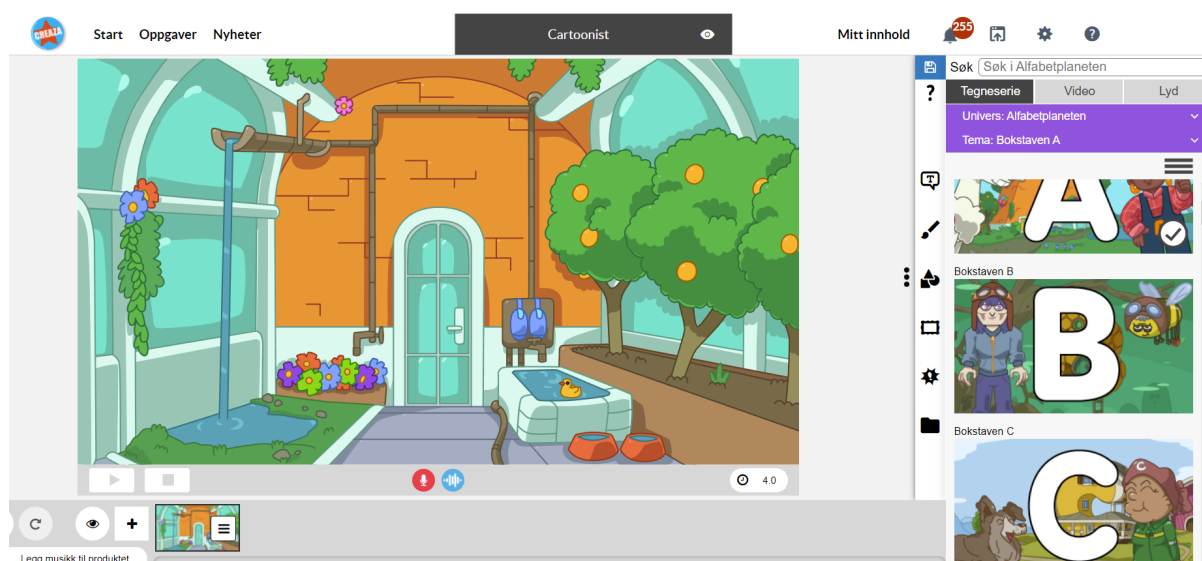
Når du først tar i bruk Alfabetplaneten med elevene dine, er det lurt at du setter elevene inn i denne konteksten. Det finnes en fin introduksjonsfilm som forklarer dette enkelt og visuelt for elevene dine. Les gjerne mer om introduksjonsfilmen og hjelpefilmene til elevene under "[Hvordan bruke elevsidene?](#)".

Rent praktisk kan det være greit å vite at Alfabetplaneten består av to ressurser som brukes i samspill med hverandre:

- 1) Alfabetplaneten som en egen visuell verden inne i det digitale verktøyet *Cartoonist*, bestående av bakgrunner, karakterer, alfabetet, bokstavord og rekvisitter.
- 2) Alfabetplaneten som en nettressurs hvor kan velge to veier:
  - a) *Elevveien* med et spennende kart, opplæringsfilmer til eleven, bokstavsider, fortellinger, sanger og en utforskende vei inn i Cartoonist.
  - b) *Lærerveien* med mange oppgaver, fortellinger, rim og regler, aktiviteter, sanger og begrepsbank.

Under følger en detaljert forklaring på hva de ulike komponentene består av og hvordan du og elevene dine kan ta alt i bruk.

1 Hvordan brukes innholdet i Cartoonist?

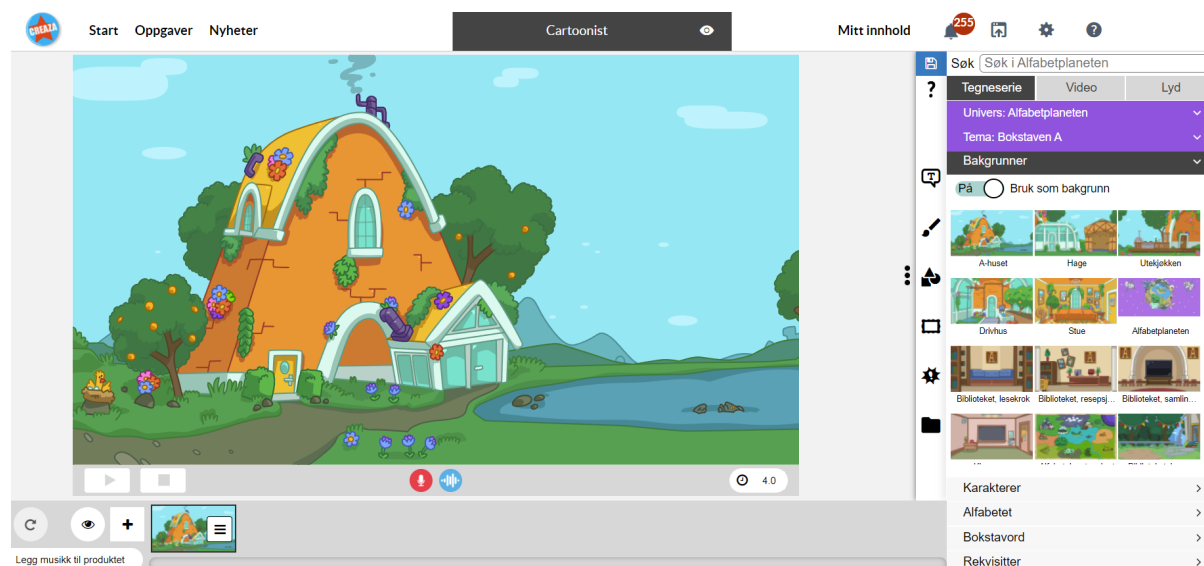

Vi har laget et rikholdig univers inne Cartoonist. Dette innholdet er brukt i alle fortellingene, oppgavene, aktivitetene og sangene i læremiddelet. I verktøyet kan du og elevene bruke det

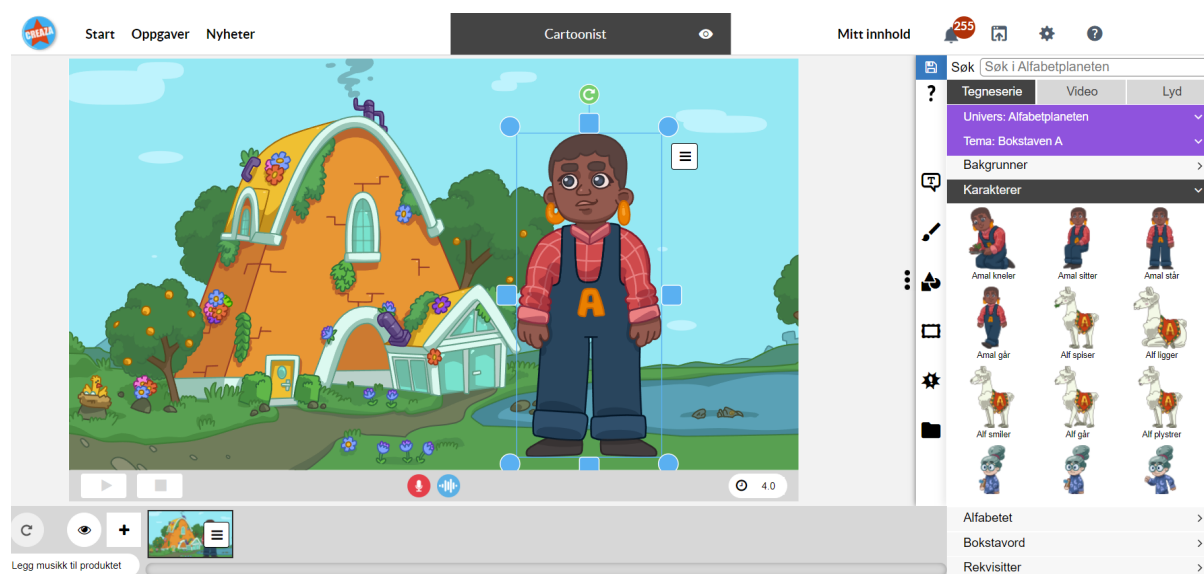
samme innholdet til å lage fantastiske fortellinger, eksempelhistorier, sammensatte tekster, presentasjoner og så videre. Det er laget totalt 30 temaer: Ett til hver bokstav og ett til Alfabetmesteren. Hvert tema består av bakgrunner, karakterer, alfabetet, bokstavord og rekvisitter.

1.1 Bakgrunner

Her finner du bokstavhus og andre passende bakgrunner for å forsterke personligheten til de som bor på denne bokstaven.

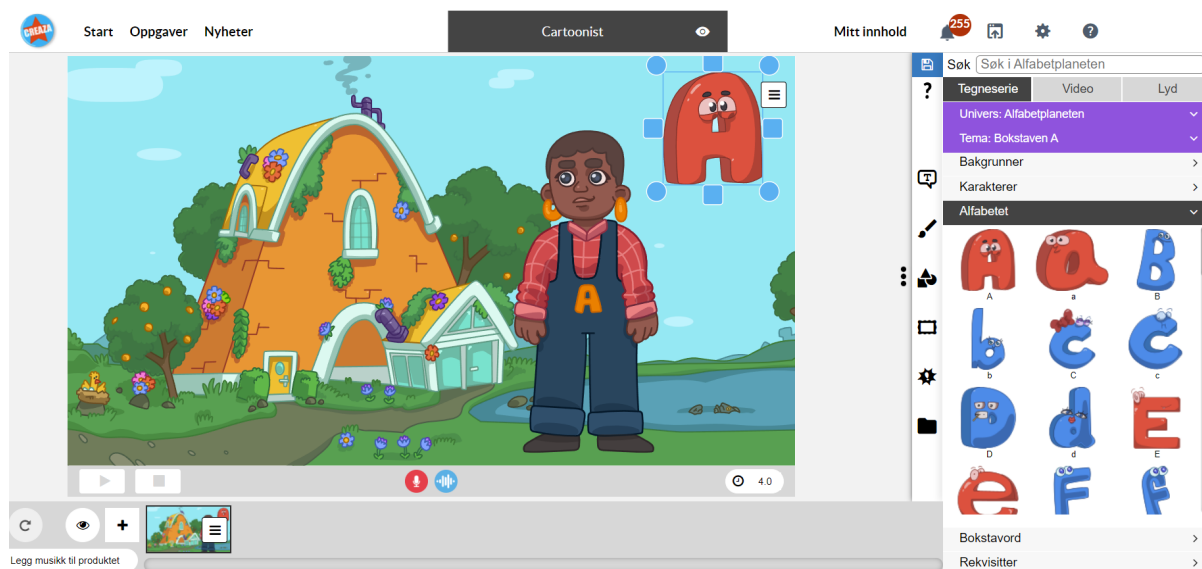
1.2 Karakterer

Under karakterer finnes de relevante bokstavpersonene, deres følgesvenner og andre mer perifere personer på Alfabetplanet.

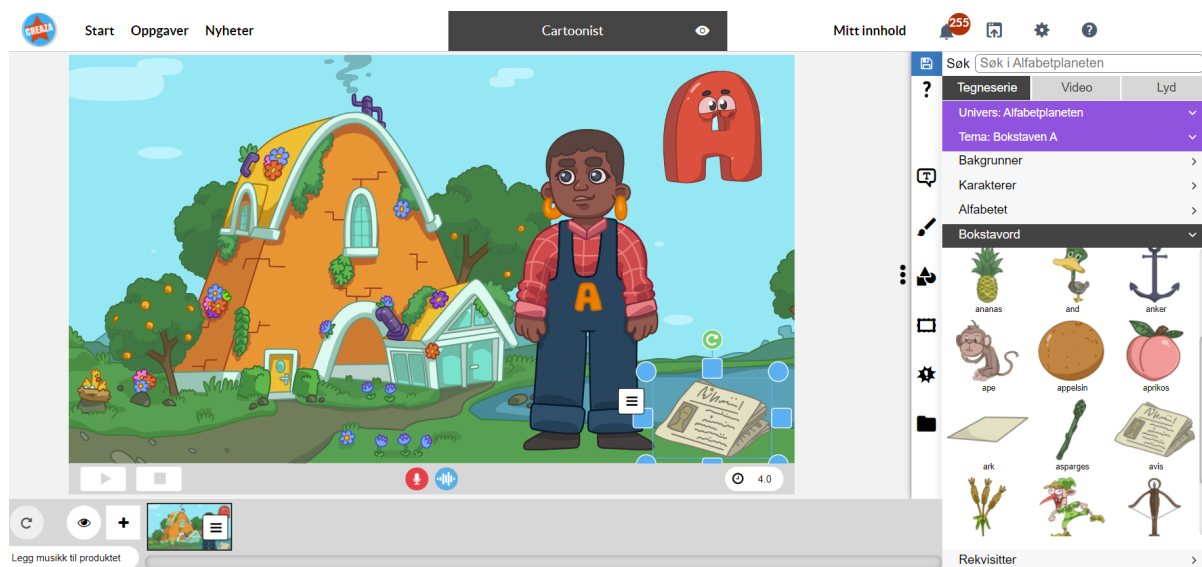

1.3 Alfabetet

Her har elevene hele alfabetet tilgjengelig. Bokstavene har fått et morsomt og lekent uttrykk. Vokalene er røde og konsonantene blå.

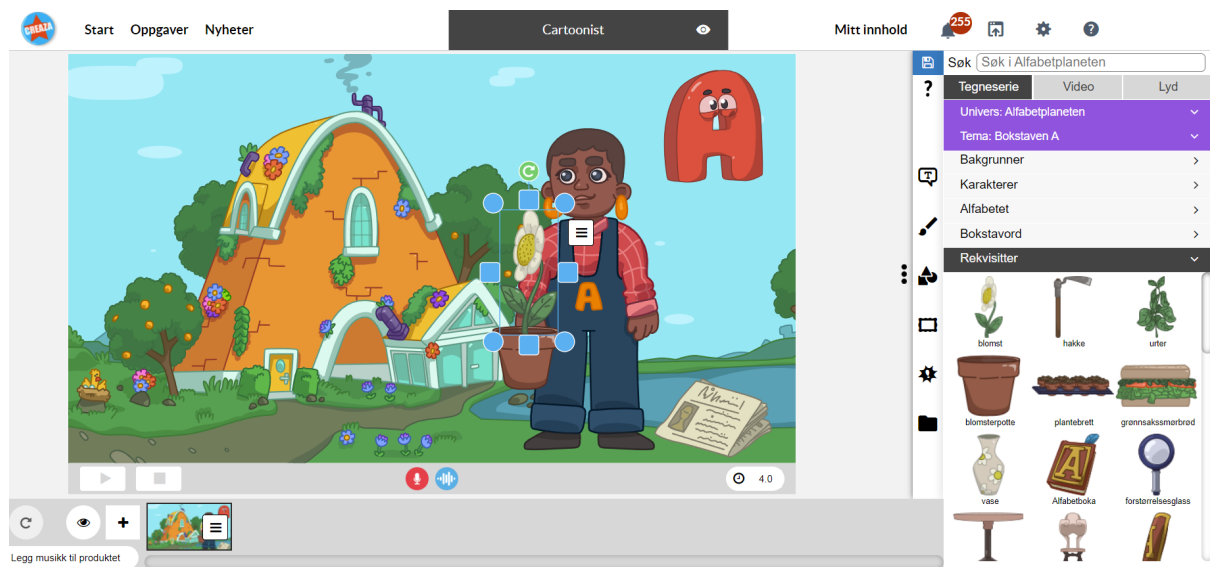
1.4 Bokstavord

Under bokstavord finnes ord knyttet til den relevante bokstaven. De høyfrekvente bokstavene vil naturlig nok ha flere bokstavord enn de lavfrekvente.

1.5 Rekvisitter

For å forsterke personlighetene til de som bor på Alfabetplanet har vi utstyrt de ulike personene med rekvisitter som er relevante for personenes interesser og liv.

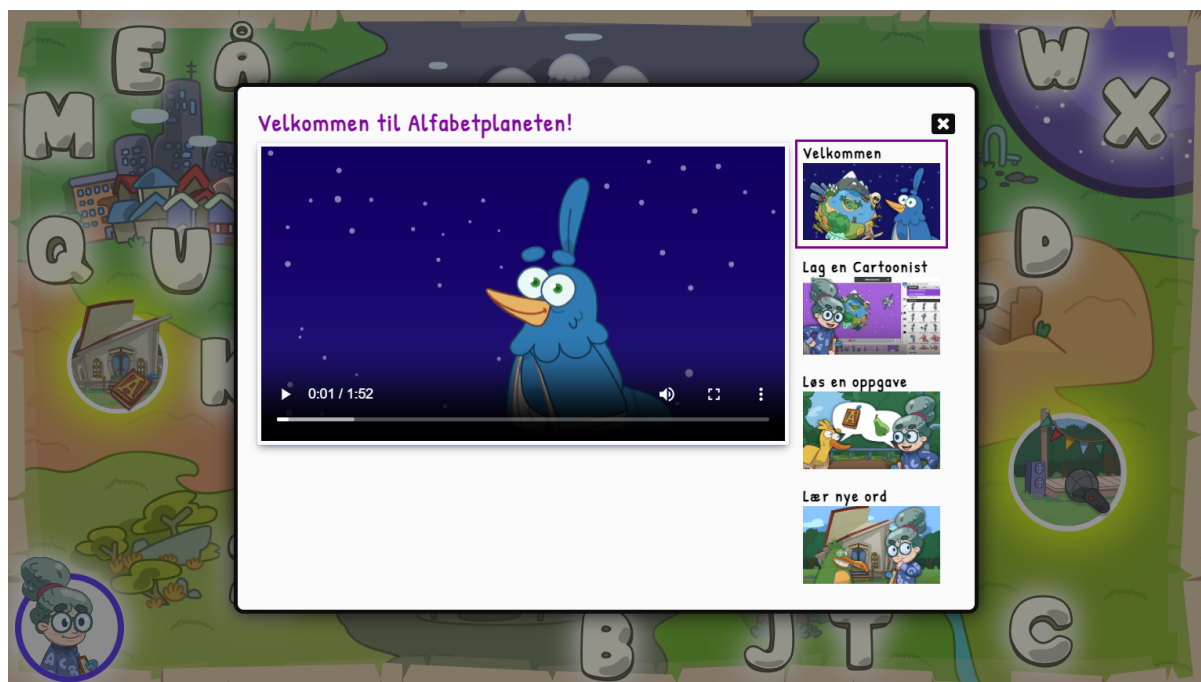
2 Hvordan brukes elevsidene på Alfabetplanet?

Elevsidene på Alfabetplanet er laget først og fremst for elevene. Her kan de boltre seg fritt, besøke de ulike karakterene, trykke seg inn på fortellinger og sanger og utforske Alfabetplanet på egne premisser.

2.1 Introduksjonsfilm og hjelpefilmer

Første gang elevene går inn på kartet, dukker det opp en informasjonsfilm som forteller litt om mulighetene elevene har. På under to minutter, viser og forklarer Bokfuglen Delta det mest grunnleggende for elevene. Dersom man ønsker å se filmen flere ganger, kan man trykke på Alfabetmesteren på kartet.

Det er også laget tre filmer til. Disse er det tenkt at elevene kan se på for å lære hvordan de bruker Alfabetplanet:

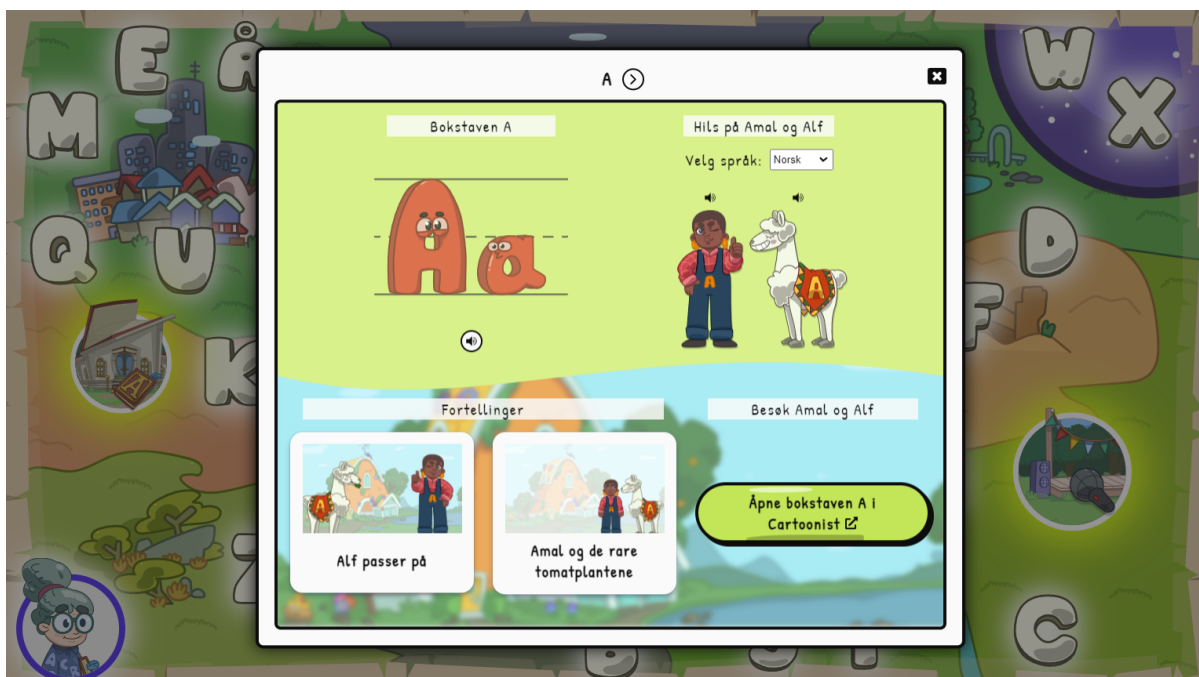
Lag en Cartoonist: Viser og forklarer hvordan elevene kan lage sin egen Cartoonist.

Løs en oppgave: Viser og forklarer elevene hvordan de åpner en oppgave som er tildelt av læreren.

Lær nye ord: Viser og forklarer hvordan elevene kan bruke begrepsbanken til å lære nye ord.

Se dem gjerne sammen i klasserommet, om du tenker det er hensiktsmessig. Informere elevene om at filmene finnes, og at de gjerne må se dem flere ganger for å lære hvordan de kan bruke Alfabetplanet.

2.2 Bokstavsidene

Dersom elevene trykker på en bokstav, kommer de til en bokstavside. Her kan de se nærmere på hvordan bokstaven ser ut, både i stor og liten utgave, og de kan lytte til lyden bokstaven representerer. Videre på bokstavsidene er det en liten biografi om de som bor på denne bokstaven, og fortellinger elevene kan lytte til og se på. Dette er et fint sted å starte for å bli litt kjent med alle på Alfabetplanet. Det går an å endre språk på biografiene, slik at karakterene også kan fortelle om seg selv på arabisk, dari, kurmanji, pashto, polsk, somali, swahili, tigrinja eller tyrkisk. Dersom elevene trykker på "Besøk meg" åpnes et Cartoonist-produkt hvor elevene kan skape, leke og utforske bokstavtemaet videre.

2.3 Sang og musikk på Scenen

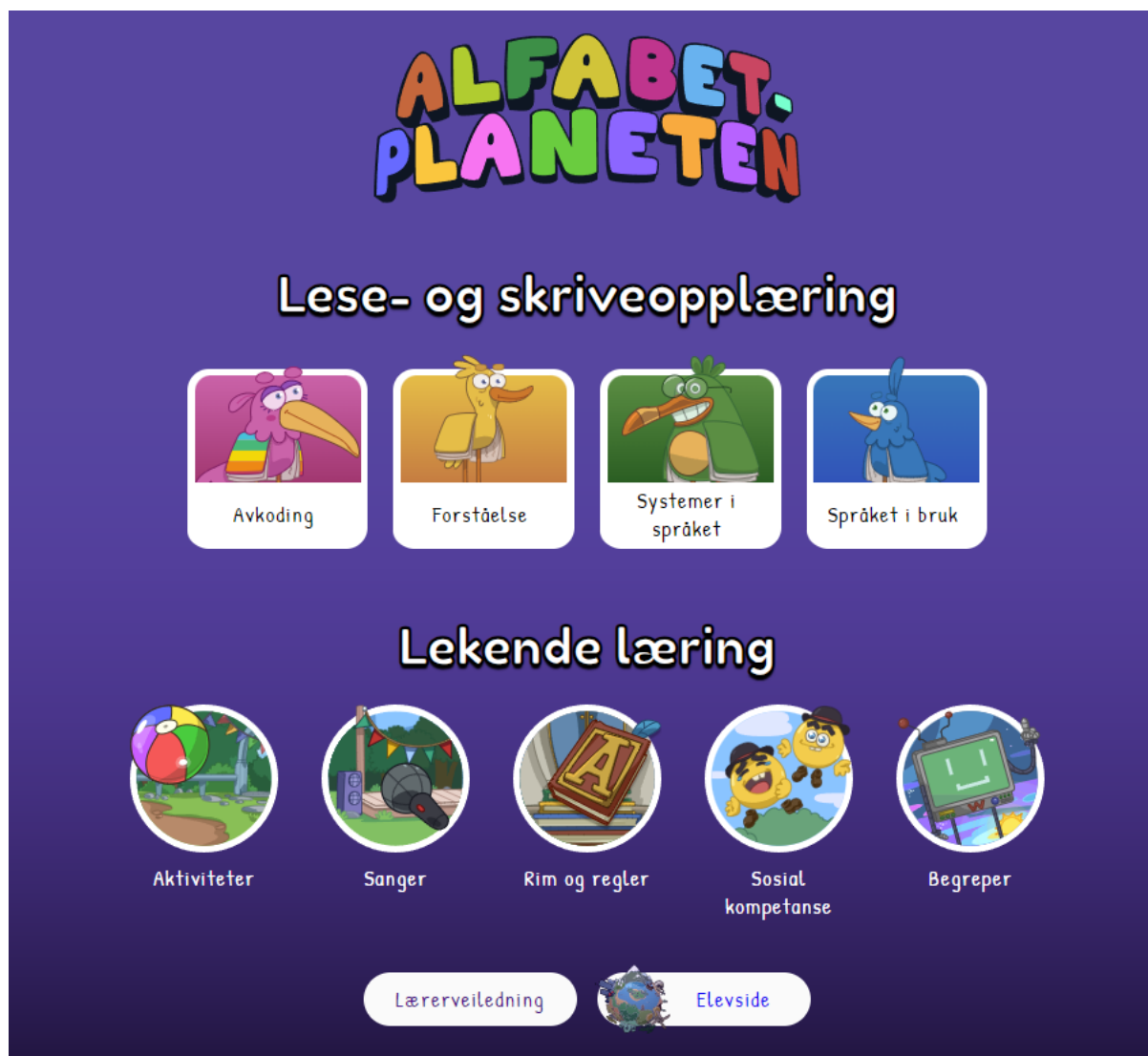
Om elevene trykker på mikrofonen på kartet, kommer de til Alfabetplanetens scene. Her er det laget mange sanger, rim og regler, knyttet til karakterenes personlighet og interesser. Noen sanger hjelper elevene med hverdagsrutinene i klasserommet, noen leker med språket og noen er rett og slett mest til fornøyelse og underholdning.

2.4 Biblioteket

I Alfabetplanetens bibliotek kan elevene bli bedre kjent med bokfuglene og Alfabetmesteren. Her kan elevene høre innbyggerne fortelle om seg selv, og se og lytte til fortellinger om alt det morsomme, rare og interessante de foretar seg.

3 Hvordan brukes lærersidene på Alfabetplaneten?

Dersom du velger “Lærer” får du opp flere valg og muligheter.

Avkoding, Forståelse, Systemer i språket og Språket i bruk bygger på hverandre og øker noe i kompleksitet. Her finner du mange, mange oppgaver hvor elevene kan trene på alt fra rimoppgaver og fonologisk bevissthet til skriverammer som lar dem forfatte egne, lengre tekster.

Gjennom *Aktiviteter, Sanger, Rim og regler, Sosial kompetanse og Begreper* og har vi laget rikholdige “banker” som lar deg jobbe med begynneropplæringen fra flere innfallsvinkler. Her er det masse flott innhold som kan hjelpe deg å møte elevene dine der de er, og variere undervisningen slik at begynneropplæringen blir leken, spennende og gøy å ta del i for elevene dine.

3.1 Creazas arbeidsflyt

For at du som lærer skal få en best mulig oversikt over hva elevene skaper og lager, anbefales det alltid at du **tildeler oppgavene**. På Alfabetplaneten er det laget omtrent 400 oppgaver. Disse er plassert i de ulike kategoriene på lærersidene. Alle fortellinger har også tilhørende oppgaver.

Til hver oppgave er det en tittel, en oppgavebeskrivelse og under oppgaven to valg for videre handling: *Løs oppgave* og *Tidel oppgave*.

Bokstavbok: Aa

Bruk malen og lag din egen bokstavbok om bokstaven Aa.

Løs oppgave   Tidel oppgave

Velger du *Løs oppgave* blir oppgaven din. Du kan redigere alt innholdet, lese inn lyd støtte og legge til/ trekke fra det du måtte ønske i Cartoonist, før du tildeler oppgaven til elevene fra *Mitt innhold*. På [Creazas youtube-kanal](#) kan du se en film som viser hvordan.

Velger du *Tidel oppgave* får du mulighet til å redigere oppgavetittelen og oppgaveteksten før du oppretter oppgaven til eleven. Når du er fornøyd, kan du velge *Opprett oppgave*.

Tidel oppgave til elever

Oppgavetittel

Bokstavbok: Aa

Oppgavebeskrivelse

Bruk malen og lag din egen bokstavbok om bokstaven Aa.

Opprett oppgave   Avbryt

For å dele oppgaven med elevene må du enten dele lenken til oppgaven (slik at elevene kan trykke på den og komme til rett sted), eller få dem til manuelt å skrive inn den unike oppgavekoden bestående av fem bokstaver.

Tildel oppgave til elever

Del med lenke

Kopier lenke

Del med oppgavekode

EXMPL

Gå til oppgave

Lukk

Når du har tildelt en oppgave, finner du den igjen på *Mitt innhold* under *Tildelt av meg*. Elever som åpner en tildelt oppgave dukker opp under oppgaven i en oversiktlig listevissning som lar deg se gjennom elevenes produkter fra din bruker.

Start Oppgaver Nyheter

Mitt innhold 255

Mine produkter 1 Tildelt av meg

Filter

Søk

Søk etter produkter

Cartoonist Mindomo AudioEditor

TILDELT AV DEG:

Bokstavbok: Aa

Bruk malen og lag din egen bokstavbok om bokstaven Aa.

INGEN INNLEVERINGSFRIST

Venter på elever. Har du husket å dele lenken?

https://www.creaza.com/verifyInvitation?type=assignment&id=GIBTZ

Kopier lenke

Oppgavekode

EXMPL

3.2 Avkoding

I denne delen er det fokus på grunnleggende skrive- og leseopplæring, og oppgavene står i stigende vanskelighetsgrad. Her utforsker elevene lyder for å utvikle fonologisk og fonemisk bevissthet. De arbeider med formell og funksjonell bokstavkompetanse og utvikler fonologiske strategier.

3.2.1 Rim

Under *Avkoding* har vi valgt å sette *Rim* først. Dette fordi å jobbe med rim og rimbevissthet hjelper elevene å skjønne at når vi skal lese/skrive handler det om å gjøre lydene (fonemer) om til symboler (grafemer) - og omvendt. Bruk oppgavene og les høyt for elevene. Lytt ut lyder sammen med dem. La også elevene forsøke selv gjennom å pare rimord med hverandre. Dysleksi Norge kaller dette første skritt på veien mot å utvikle en språklig bevissthet og sier at det er først når elevene klarer å rime selv, at de har utviklet en rimbevissthet som de kan bruke i egen lese- og skriveutvikling (Waalder og Waalder 2019).

3.2.2 Bokstavlyd

Å lytte ut lyder, samt å finne førstelyd og sistelyd, hjelper elevene å utvikle fonemisk bevissthet. Under *Bokstavlyd* finner du lekne oppgaver og **myldrebilder** med fokus på fonemene og hvordan de kobles til grafemene. Gjennom 29 **bokstavbøker** utvikles formell og funksjonell bokstavkompetanse i tillegg til fonemisk bevissthet.

3.2.3 Bokstavsekvens

På veien mot fonologisk avkoding vil elevene etter å ha fokusert på enkeltlyder, ha behov for å utforske sammensatte lyder. Under *Bokstavsekvens* finnes det korte og morsomme tekster og rim med tilhørende oppgaver der elevene arbeider med høyfrekvente bokstavsekvenser,

som endelser og begynnelser i ord, samt diftonger og sammensatte lyder som sj-lyd, kj-lyd og ng-lyd. Les gjerne tekstene for eller sammen med elevene og reflekter sammen om forbindelsen mellom lyd og bokstavsekvens.

3.2.4 Stavelse

Her jobber elevene med stavelser. De kan selv lese stavelsene i ordene, eller lytte dem ut. Oppgavene gir trening i å lese stavelse for stavelse, og på den måten øke lesehastigheten. Stavelseslesing avlaster også minnet fordi det blir færre enheter som skal trekkes sammen. Oppgavene varierer fra enkle ord med to stavelser til ord med flere stavelser. Bruk gjerne *Stavelse* sammen med *Bokstavsekvens*, da noen oppgaver tar for seg enkle ord, stavelser og lyder, og andre mer sammensatte.

3.3 Forståelse

FORSTÅELSE

Informasjon

Alf passer på

Amal og de rare tomatplantene

Baltasar trenger hjelp

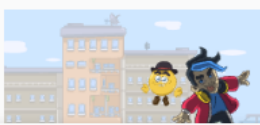
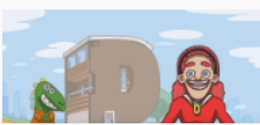
Baltasar hjelper Bo

Cora, Clara og hundevaflene

Clara lærer høyre og venstre

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z Æ Ø Å

Parallelt som elevene trener ordavkoding, er det viktig å jobbe med forståelse. Under *Forståelse* finnes alle bokstavfortellingene på Alfabetplanet. Fortellingene er sortert alfabetisk og du kan bruke alfabetet nederst til raskt å finne den fortellingen du er på jakt etter. [Her finner du en oversikt over alle fortellingene på Alfabetplanet.](#)

Alle fortellingene er innleste og visualiserte. Bruk dem gjerne til tavleundervisning og snakk sammen om **refleksjonsspørsmålene** på siste side. Alternativt kan elevene godt besvare spørsmålene skriftlig, dersom du tenker det er hensiktsmessig. Fortellingene egner seg også godt som lytteøvelse, for eksempel hvis dere har stasjonsarbeid.

Hver fortelling har tre tilhørende oppgaver:

- A) Fortellingen i tekstutgave
- B) En oppgave som jobber konkret med noe i fortellingen
- C) En oppgave som tar budskapet eller temaet fra fortellingen inn i elevenes egne liv.

Alle oppgavene har en oppgavetekst som forteller hvordan oppgaven kan brukes, så her får du mange gode tips til hvordan dere kan arbeide.

På sikt vil det også komme en egen strategi-side hvor elevene kan få mange gode tips til arbeid både før, under og etter de har lest en tekst.

3.4 Systemer i språket

SYSTEMER I SPRÅKET

Informasjon

Rettskriving

Grammatikk

Tall og telling

I denne delen er det fokus på regler og systemer i språket. Gjennom presentasjoner og samtaler kan elevene bevisstgjøres på regler for rettskriving, grammatikk, tegnsetting samt bruk av tall. Gjennom aktiviteter og oppgaver kan de øve inn reglene.

3.4.1 Rettskriving

I denne delen arbeider elevene både med rettskrivningsregler (som o-lyd og å-lyd, kj-lyd og sj-lyd) og morfemer. Selv om ortografisk skrijving ofte først og fremst læres ved at elever får

mye erfaring med korrekt skriftspråk gjennom lesing og skriving, er det nyttig å bevisstgjøre elevene på visse rettskrivningsregler. Å arbeide med morfemer, rotmorfemer og meningsbærende morfemer støtter både skrive- og leseutvikling hos elevene. Norsk har mange sammensatte ord, og øvelse av strategier som gjør elever i stand til å dele opp lange ord i mindre deler, gjør at de raskere kan forstå betydningen av ordene.

3.4.2 Grammatikk

Her finner du presentasjoner og oppgaver knyttet til grammatiske systemer og regler. Å bli bevisst på meningsbærende morfemer og bøyingsmorfemer, er viktig. Etter hvert som flere morfemer gjenkjennes av elevene, øker lesehastigheten og leseforståelsen. Reflekter gjerne sammen over bøyingsmønstre. Små endringer av ord kan forandre ordenes betydning, og endringene er viktige for lesing, skriving og tekstforståelse.

3.4.3 Tall og telling

I denne delen kan elevene arbeide med tall og grunnleggende telling. Gjennom oppgaver, tallbøker og Dagens tall kan elevene arbeide med grunntall. I **tallbøkene** presenteres tallene 1-10 og 11-20 i ulike formater og med billedlige representasjoner, og i **Dagens tall** utforsker elevene tallene 1-10. Gjennom oppgaver kan elevene ta i bruk ordenstallene.

3.5 Språket i bruk

SPRÅKET I BRUK

Informasjon

Reflekter og forklar

Bruk fantasien

Lek med ord

Les og lær

Skriverammer

I denne delen kan elevene ta muntlig og skriftlig språk i bruk. Her kan alle finne mulighet til å uttrykke seg og formidle sine tanker, ideer, meninger og fantasi gjennom ulike aktiviteter, oppgaver og undervisningsopplegg. Delen fordypes også i språkutvikling gjennom tekster knyttet til tverrfaglige temaer og oppgaver som utforsker språket.

3.5.1 Reflekter og forklar

Her finner du oppgaver der elevene kan øve seg på å forklare egne meninger, perspektiver og forståelse gjennom fantasifulle aktiviteter. Svarene er ikke alltid gitt, for målet med øvelsene er ofte å øve seg på å uttrykke meninger og egen forståelse. At elevene får ulike svar, åpner for samtale om at man kan ha ulik forståelse eller perspektiver, og refleksjon over hvordan dette kan møtes på en god og respektfull måte. Under [Aktiviteter](#) finnes flere leker hvor ulike perspektiver vil komme frem og åpne for samtale.

3.5.2 Bruk fantasien

Her finner du en rekke åpne oppgaver hvor elevene kan utfolde seg muntlig, skriftlig og visuelt, og på den måten fortelle historier, forklare oppfatninger og uttrykke seg. Oppgavene kan ofte løses på ulikt vis, og svarene formidles gjennom lyd, tekst og/eller bilder – alt etter hva som er hensiktsmessig for den enkelte elev. Åpne oppgaver uten fasitsvar, og som kan løses gjennom ulike formidlingsmåter, lar flere elever oppleve mestring.

3.5.3 Lek med ord

Her finner du oppgaver der elevene leker med sammensatte ord, lyddrette ord og ikke-lyddrette ord. Noen av oppgavene inneholder tulleord. Å leke med ord lar elevene utforske ulike deler av språket. Under [Aktiviteter](#) finner du flere opplegg for å leke med ord.

3.5.4 Les og lær

Her finner du tekster der elevene presenteres for ulike tverrfaglige temaer, eller temaer knyttet til andre fag – som samfunnsfag og naturfag. Gjennom tekstene blir elevene presentert for en rekke relevante begreper, uttrykk og ord forbundet med temaene. Les tekstene sammen med elevene og reflekter over spørsmålene underveis. Snakk om begrepene og la elevene ta dem i bruk selv. Et godt ordforråd er en forutsetning for å forstå og nyttiggjøre seg fagstoff, samt bruke det selvstendig i nye sammenhenger.

3.5.5 Skriverammer

Å uttrykke seg skriftlig er en grunnleggende ferdighet elevene utvikler med veiledning og støtte. Her finnes skriverammer for stadig mer komplekse tekster, som støtter elevene i å planlegge, skrive og bearbeide tekster. Gå gjerne gjennom presentasjonene felles i klassen, og snakk om det som blir presentert. La deretter elevene prøve selv. Skriverammer kan gjøre det lettere å komme i gang med skrivingen og være til hjelp i planleggingsfasen av teksten.

3.6 Aktiviteter

AKTIVITETER

Her finner du leker og aktiviteter der elevene får utforske og benytte språket muntlig og skriftlig, bevege seg, undre seg, samarbeide og arbeide med sosial kompetanse.

Til samtlige aktiviteter finner du lærerveiledninger der aktivitetens formål, eventuelle forberedelser, gjennomføring og eventuelt etterarbeid beskrives og forklares. I tillegg inneholder hver lærerveiledning tips til hvordan dere kan arbeide med språkutvikling i tilknytning til leken.

Trykk på kategoriene under for tips til hvordan du og elevene dine kan la lek og aktiviteter stå sentralt i undervisningen.

Rim og lydlek

💡
Informasjon

Navnelek

På tokt med Penny Pirat

Memory med rimpar

sokk   kopp

as   g's   grill
is   l's   sail

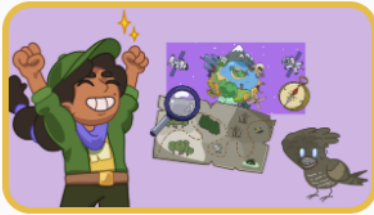
PÅ DENNE SIDEN

- Rim og lydlek**
- Skriveglede**
- Leseglede**
- Bevegelsesglede**
- Fortellerglede**
- Språkutvikling**
- Sosial kompetanse**

Her finner du leker og aktiviteter der elevene får utforske og benytte språket muntlig og skriftlig, bevege seg, undre seg, samarbeide og arbeide med sosial kompetanse.

Til samtlige aktiviteter finner du lærerveiledninger der aktivitetens formål, eventuelle forberedelser, gjennomføring og eventuelt etterarbeid beskrives og forklares. I tillegg inneholder hver lærerveiledning tips til hvordan dere kan arbeide med språkutvikling i tilknytning til leken.

Du finner lærerveiledningen i hver oppgavetekst, slik som dette:

Navnelek

Nanda og Nilan skal på reise til et hemmelig sted som begynner med bokstaven N. Hvor kan det være? Nå skal de pakke, men kan kun pakke ting som begynner med bokstaven N. Kan du hjelpe dem? Etterpå kan du hjelpe flere av beboerne på Alfabetplanet med å pakke til sine reiser til hemmelige bokstavsteder.

Til lærer: Denne aktiviteten hjelper elevene å trene på bokstavlyder. Aktiviteten kan utvides med flere karakterer, reisemål og pakkelister - og kan både gjøres digitalt og i virkeligheten. Her finner du lærerveiledning for leken:

[Lærerveiledning](#)

Løs oppgave

Tildel oppgave

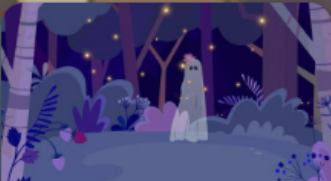
3.7 Sanger

Her finnes mange sanger knyttet til karakterenes personlighet og interesser. Noen låter hjelper dere med hverdagsrutinene i klasserommet, noen leker med språket, og noen sanger er rett og slett mest til fornøyelse og underholdning. Bruk dem når det passer dere best – som en del av undervisningen, til ulike overganger, i samlingsstund eller til å danse og riste litt løs. Sangene finnes også på elevsidene, så de er lett tilgjengelige for elever som vil høre dem igjen og igjen og igjen.

3.8 Rim og regler

RIM OG REGLER

To på do	Elon - Go'gamegutt	Paen til haien
Spøkelsesgutt	Danser blant stjerner	Mus i Akershus
Tull og telling	Hvem er ekte superhelt?	Åsne - Drømmer meg bort

Som en delferdighet på vei mot fonologisk bevissthet trenger elevene å bli rimbevisste. Det er denne bevisstheten som gjør at elever sier at "hest" og "fest" rimer, framfor "hest" og "esel". Rimbevissthet gjør elevene oppmerksomme på lydene i ord framfor ordets betydning, og denne bevisstheten trenger de for å lære å lese og skrive. I tillegg kan riming være ganske morsomt! Gjennom Alfabetplanetens mange rim og regler kan dere leke med rare ord og vendinger gjennom søte, underholdende, morsomme og underfundige små fortellinger.

3.9 Sosial kompetanse

SOSIAL KOMPETANSE

I læreplanen står det at skolen skal støtte og bidra til elevenes sosiale læring og utvikling. Som et ledd på veien mot sosial kompetanse, har vi valgt å fokusere litt ekstra på noen sosiale ferdigheter og knytte disse opp mot innholdet som finnes på Alfabetplanet.

Her er det sortert slik at det skal være lett å finne fram til den sosiale ferdigheten du tenker er relevant for klassen din å jobbe med. Gjennom fortellingene, oppgavene til fortellingene og aktivitetene det er lagt opp til, møter elevene mange problemstillinger som på ulike vis kan relatere til egne liv. Sammen kan dere finne løsninger som har overføringsverdi til elevenes virkelige verden, enten på skolen eller fritiden.

På [Udirs nettsider](#) finner du mer informasjon om sosial læring og utvikling, samt lenker til nyttige videosnutter. Ta gjerne en titt her, for å se hva denne delen av Alfabetplanet har tatt utgangspunkt i.

PÅ DENNE SIDEN

- Empati**
- Samarbeid**
- Selvhevdelse**
- Selvkontroll**
- Ansvarlighet**
- Selvfølelse**

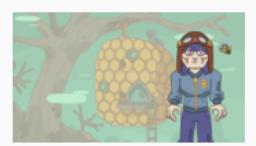
Empati

Informasjon

Fortellinger

Baltasar trenær hjelp

Baltasar hjelper Bo

Fredagskveld hos David

I læreplanen står det at skolen skal støtte og bidra til elevenes sosiale læring og utvikling. Som et ledd på veien mot sosial kompetanse, har vi valgt å fokusere litt ekstra på noen sosiale ferdigheter og knytte disse opp mot innholdet som finnes på Alfabetplanet.

Her er det sortert slik at det skal være lett å finne fram til den sosiale ferdigheten du tenker er relevant for klassen din å jobbe med. Gjennom fortellingene, oppgavene til fortellingene og aktivitetene det er lagt opp til, møter elevene mange problemstillinger som på ulike vis kan relatere til egne liv. Sammen kan dere finne løsninger som har overføringsverdi til elevenes virkelige verden, enten på skolen eller fritiden.

På [Udirs nettsider](#) finner du mer informasjon om sosial læring og utvikling, samt lenker til nyttige videosnutter. Ta gjerne en titt her, for å se hva denne delen av Alfabetplanet har tatt utgangspunkt i.

3.10 Begrepsbanken

I Alfabetplanetens begrepsbank finner du over 150 sentrale begreper visualisert og forklart med tilhørende “definisjon” oversatt på ni språk: arabisk, dari, pashto, tigrinja, somali, swahili, kurmanji, tyrkisk og polsk.

Begrepsbanken er skapt med støtte fra Utdanningsdirektoratet.

3.10.1 Hva finner jeg i begrepsbanken?

Begrepsbanken forklarer over 150 begreper med enkle presentasjoner som du kan klikke deg gjennom. For å se begrepsforklaringen, klikker du på det aktuelle begrepet fra den alfabetiske listen. Du kan se begrepene oversatt til ni språk ved å velge språk på knappen øverst til høyre.

Begrepene blir forklart med et enkelt språk, og med visuell støtte på hver side i produktet. Både navnet og definisjonen av begrepet er oversatt til ni språk. Definisjonene er også lest inn med lyd, slik at man kan lytte til dem på norsk og de ni språkene.

Den første siden du ser når du går inn på et begrep, er en illustrert forside med begrepet som er i fokus. Slik ser det ut når man har valgt arabisk som støttespråk:

Adjektiv - صفة

Adjektiv

Vakker!

1 / 8

Definisjon

Språk Arabisk

Adjektiv er ord som beskriver ting, personer og steder.

الصفات هي الكلمات التي تصف الأشياء، الأشخاص و الأماكن.

Oppgave

Gjettelek

Tilhørende begreper

- Beskrive
- Ord
- Adjektivbøying

Man klikker seg gjennom sidene i presentasjonen (i begrepsforklaringen om “adjektiv” er det åtte sider totalt). På begrepsforklaringens nest siste side finner man et oppsummerende tankekart. Det er både tekst og visuell støtte i tankekartene, slik som i resten av produktet.

Adjektiv - صفة

Adjektiv

Ord som beskriver noe annet.

Ting, steder, dyr og personer beskrives med adjektiv.

Beskriver hvordan noe ser ut, lukter, føles, smaker og høres ut.

Beskriver hvordan noen er.

7 / 8

Definisjon

Språk Arabisk

Adjektiv er ord som beskriver ting, personer og steder.

الصفات هي الكلمات التي تصف الأشياء، الأشخاص و الأماكن.

Oppgave

Gjettelek

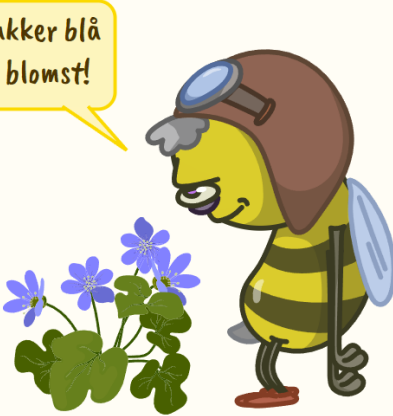
Tilhørende begreper

- Beskrive
- Ord
- Adjektivbøying

På siste side i produktet er det en “definisjon” av begrepet. Til enkelte begrepsforklaringer har vi tilpasset språket noe og forenklet definisjonen, slik at den passer til målgruppen.

Adjektiv - صفة

Adjektiv

Vi kan forklare adjektiv slik:

Adjektiv er ord som beskriver ting, personer og steder.

8 / 8

Definisjon

Språk Arabisk

Adjektiv er ord som beskriver ting, personer og steder.

الصفات هي الكلمات التي تصف الأشياء، الأشخاص و الأماكن.

Oppgave

Gjettelek

Tilhørende begreper

- Beskrive
- Ord
- Adjektivbøying

Mange begreper har koblinger til tilhørende begreper. Da kan man klikke seg direkte til de koblede begrepene ved å trykke på dem. Eksempelvis kan det være nyttig og viktig å jobbe med begrepet "beskrive" når man lærer om begrepet "adjektiv".

Det kommer oppgaver til hver begrepsforklaring. Man finner oppgaven ved siden av selve presentasjonen av begrepet. Her heter oppgaven "Gjettelek". Klikk på oppgavebildet for å se nærmere på oppgaven.

Gjettelek

Gjettelek

RØDT!

1 / 6

Løs Tildel Skriv ut

Beskrivelse

Jobb sammen to og to. Se bare på en og en side i Cartoonist-oppgaven. Den som skal gjette, skal ikke se bildet som skal gjettes på. Bytt på å beskrive og gjette hva slags gjenstander som er på bildene. Hvis dere blir ferdige kan dere bytte på å beskrive andre ting dere kommer på.

Inne på oppgavesiden kan du se hva oppgaveproduktet inneholder. Du kan også lese instruksjonen til elevene på høyre side. Når du klikker på “Løs”, åpnes produktet og du kan begynne å jobbe med oppgaven. Alternativt kan du velge “Tildel” eller “Skriv ut”. Du finner igjen alt du har jobbet med i Creaza under “Mitt innhold”.

Når du tildeler produkter i oppgave til elevene, kan du enkelt følge med på deres læringsprosess under *Mitt innhold* og *Tildelt av meg*. Her kan du også legge inn fremovermeldinger til elevene. Les gjerne mer om dette under punkt [3.1 Creazas arbeidsflyt](#).

3.10.2 Når skal jeg bruke begrepsbanken?

Det kan være fint å vise begrepsbanken til elevene og tipse dem om at de selv kan bruke den som et oppslagsverk. Det kan også være hensiktsmessig å sette av tid til å jobbe målrettet med å forstå nøkkelbegreper knyttet til aktuelle temaer. Både elever med lese- og skrivevansker og elever med annet morsmål enn norsk har spesiell nytte av å jobbe målrettet med å lære begreper.

3.10.3 Hvordan kan jeg bruke begrepsbanken?

Creaza ønsker å legge til rette for at du som lærer kan ta eierskap til arbeidet med begrepsbanken. Du har mange muligheter til å legge til rette for tilpasset opplæring for dine elever.

Den enkleste måten å jobbe med begrepene på, er å se gjennom begrepsforklaringene sammen med elevene, og snakke om det man ser på hver side. Hva er det egentlig vi leser og ser her? Man kan snakke sammen i plenum med forklaringen på storskjerm, eller i små grupper. Etter dette kan du tildele oppgaven som hører til begrepet slik at elevene kan jobbe med å skape en dypere forståelse gjennom aktivt arbeid.

Begrepsforklaringene våre er laget i Cartoonist. Det er mulig for både lærere og elever å redigere begrepsforklaringene. En mulig måte å jobbe med dette på, kan være å be elevene gjøre et talenotat på hver side i produktet der de forteller om det de ser og leser. Du kan også fjerne noe i produktet, for eksempel det oppsummerende tankekartet på siste side, og gi elevene i oppgave å lage sitt eget oppsummerende tankekart.

All grafikk som er benyttet til å visualisere begrepsforklaringene er tilgjengelig for lærere og elever i Cartoonist. Du kan bruke den samme grafikken som elevene ser i begrepsforklaringen til å lage oppgaver der elevene kan jobbe videre med begrepet på ulike måter. Elevene kan lage alternative produkter der de også bruker lyder, egne bilder og videoer og animasjoner. Kanskje det skjer noe spesielt med en av karakterene fra begrepsforklaringen? Ser dere en rekvisitt som dere ønsker å utforske mer? Det kan være spennende å la elevenes nysgjerrighet og interesse drive læringsprosessen videre.

Når du tildeler produkter i oppgave til elevene, kan du enkelt følge med på deres læringsprosess under “Mitt innhold” og “Tildelt av meg”. Her kan du også legge inn fremovermeldinger til elevene.

3.10.4 Hvordan kan jeg bruke begrepsbanken i en gruppe med ulik språklig bakgrunn?

For elever med ulik språklig bakgrunn er det veldig viktig at språket fremstilles sammen med andre representasjonsformer. Eksempler på slike kan være konkrete, bilder, kart, symboler, diagrammer, handlinger og dramatisering m.m. (Øzerk, s. 14-16) Begrepsforklaringene vi har laget underbygger dette prinsippet så mye som mulig.

I tillegg til å lese, se på og snakke om begrepsforklaringene, kan dere for eksempel dramatisere eller skape egne konkrete sammen.

Undersøkelser viser at man i tidligere tider har sett på det å ha en annerledes språklig bakgrunn med et mangelperspektiv; altså at eleven(e) mangler noe sammenlignet med majoriteten av elevgruppen (Monsen & Randen, s. 140). Elever med ulik språklig bakgrunn bør få opplevelsen av at deres flerspråklige kompetanse er en ressurs i stedet for en mangel. Her har læreren et spesielt ansvar.

Vår begrepsbank har en del støtte på de ni språkene som er de vanligste morsmålene i norske skoler utenom norsk. Målpråket er likevel norsk. Elevene kan bruke støtten til å få en innledende forståelse av begrepet.

Du som lærer bør ha følelse ute for om eleven allerede kjenner begrepet på morsmålet sitt, men mangler det norske ordet, eller om hele begrepet er ukjent for eleven. Denne bevisstheten kan veilede deg i arbeidet med begrepet.

Undersøkelser viser at tekster i læremidler ofte forklarer begreper knyttet til fagene, men at elever med ulik språklig bakgrunn kan mangle forståelse for de mer dagligdagse ordene som binder det hele sammen. Med denne elevgruppen er det derfor viktig at du tar deg god tid til å begreper og ord som ikke oppfattes som fagbegreper også.

I begrepsforklaringene våre ser elevene både en definisjon av begrepet og begrepet satt inn i en språklig og visuell kontekst. Når elevene får være aktive ved å bruke Creazas verktøy, får de mulighet til å selv sette begrepene inn i en kontekst som de skaper selv. De kan også øve på å definere begrepet med sine egne ord. Slik kan du forsikre deg om at eleven har tatt ordet inn i sitt produktive ordforråd.

Med Creaza trenger ikke elevene kun å uttrykke seg muntlig og skriftlig, men de kan vise forståelse med bilder, former, farger, lyder, musikk, symboler, tankekart, tidslinjer og andre ting som er relevant for dem. Dette gjør at alle elevene i samme gruppe kan ha nytte og glede av å gjøre den samme aktiviteten, og likevel oppleve mestring og motivasjon. I tillegg til denne begrepsbanken knyttet til begynneropplæringen tilbyr Creaza en begrepsbank for KRLE og en tverrfaglig begrepsbank. Du finner den siste i ressursen som vi har utviklet for ukrainske elever.

4 Hvordan kan jeg skrive ut materiale på Alfabetplaneten?

Alle fortellinger, aktiviteter og oppgaver på Alfabetplaneten kan skrives ut. Måten du gjør det på er å velge "Rediger fortelling" eller "Løs oppgave" under ønsket produkt:

To på do

La oss utforske lyder sammen!

Til lærer: Les rimet høyt for elevene. Legg trykk på rimordene. Lyder rimordene sammen med elevene. La elevene også utforske lydene selv, og lese inn rimordene ved hjelp av lydering.

Løs oppgave

Tildel oppgave

Når du har valgt dette, kan du redigere produktets innhold og gjøre ønskede tilpasninger til klassen/enkeltelever. Hvis du er veldig rask og ikke foretar noen endringer, kan det hende produktet ikke rekker å lagres. Da kan du lagre manuelt ved å trykke på den lille disketten i høyremenyen i redigeringsmodus:

Start Oppgaver Nyheter

To på do

Mitt innhold

De var to,
som måtte på do.
Der ville de bo,
og som de lo.
Ho, ho!

Søk

?

reg

Un

Te

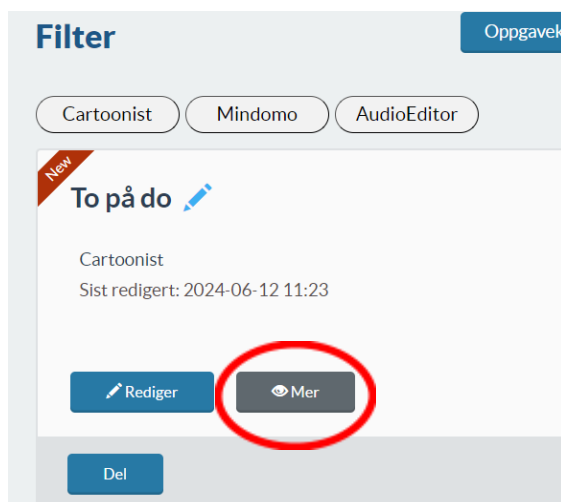
Ba

På

Bibli

Ka

Når produktet er lagret, går du til "Mitt innhold" og finner igjen produktet der. Trykk på øyet under tittelen til produktet, der det står "Mer":

Nå vil du se at du har flere handlinger du kan gjøre knyttet til produktet, deriblant "Skriv ut". Trykk på "Skriv ut", velg ønsket format for utskriften din og skriv ut.

Tips til arbeid med elever med norsk som andrespråk

I tillegg til begrepsbanken, finner du mange andre ressurser på Alfabetplaneten som passer for alle elever, men som særlig er fine å bruke med elever som lærer norsk. Til sammen er det laget ressurser som lar deg jobbe med hele nivå 1 i *Læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter* ([NOR07-02](#)).

Blant ressursene finner du:

- 1 Nærmere 400 åpne oppgaver med mye visuell støtte
- 2 Mange visualiserte sanger
- 3 En del oversatte ressurser som [biografiene](#) og [begrepsforklaringene](#)
- 4 Svært visuelle [opplæringsfilmer](#) til elevene
- 5 [Aktiviteter](#) med særlig språkutviklende fokus som er forklart i egne lærerveiledninger

Punkt 3-5 er allerede forklart i egne avsnitt tidligere i denne lærerveiledningen. Klikk gjerne på lenkene for å lese om de aktuelle ressursene eller gjør et søk i dokumentet for å finne det du leter etter.

1 Åpne oppgaver

I Creaza har vi stor tro på at alle elever kan mestre. I Cartoonist kan elevene fortelle på mange måter, både med stemmen, tekst og visuelt innhold. De aller fleste oppgavene som er laget på Alfabetplaneten er åpne. I det legger vi at det er mange måter å løse den samme oppgaven og det finnes ikke noe fasitsvar. På den måten kan eleven bruke seg selv inn i oppgaven, og oppleve at det de kommer med er viktig. Når elever lager produkter i Cartoonist, kan de fortelle med mer enn bare ord, og det er mulig å vise hva man mener selv om man mangler enkelte begreper på norsk. Ettersom du som lærer også kan redigere alt materiale som er laget, kan du gjøre tilpasninger til akkurat dine elever ut fra hvilke behov du har i klasserommet. Eksempelvis kan du forenkle/avansere språk, bytte ut bilder med noe som er kjent for eleven allerede eller bruke eksterne oversettingsverktøy til å omgjøre tekst i en oppgave til elevens morsmål.

1.1 Bokstavbøkene

Til hver bokstav er det laget en **bokstavbok**. Disse finnes på Lærer -> Avkoding -> Bokstavlyd. Dette er en fin mal å bruke når man skal jobbe med bokstavene, og et godt eksempel på hvorfor det er fint med åpne oppgaver som ikke bare har ett svar. I bokstavbøkene modelleres skriveretning for stor og liten bokstav, og det kommer flere oppgaver i avanserende vanskegrad som lar elevene øve seg på fonologisk bevissthet.

En av oppgavene er et bilde hvor en rekke gjenstander skal sorteres. Elevene må øve seg på å lytte ut første lyd, siste lyd og lyden inni ordet. Dette bildet gjentar seg i alle de 29 bokstavbøkene. Det er litt å sette seg inn i første gang man gjør oppgaven, men etterhvert vil elevene kjenne igjen gjenstandene på bildet. Vi anbefaler at du modellerer oppgaven på tavla før du lar elevene løse oppgaven selv.

Dersom fokuslyden elevene jobber med er /e/ og de ser eplet, kan det tenkes de sorterer eplet til “Lyden først”, siden de hører at det starter på /e/. Flere elever vil også kanskje kunne høre at ordet slutter på /e/, og ha lyst til å legge eplet i boksen merket “Lyden sist”. Her kan du få interessante samtaler med elevene dine. Elever med et annet språk vil kanskje kjenne ordet “eple” på eget språk. Det kan gi enda flere spennende samtaler. Eksempelvis heter eple på polsk “jabłko”. Her er det ingen /e/-lyd og det vil være unaturlig å plassere eplet i noen av boksene. På tyrkisk heter eple “elma”, med en tydelig /e/-lyd og eplet kan kun sorteres i boksen “Lyden først”. Elever som har et annet morsmål enn norsk vil kunne bidra svært positivt inn i slike samtaler, og forhåpentligvis oppleve at det å kunne flere språk er en ressurs.

1.2 Myldrebilder

På samme måte som sorteringsoppgaven til bokstavbøkene kan brukes til å løfte fram flerspråklighet som noe positivt og generere gode klassesamtaler, kan myldrebildene brukes på samme måte. Det er laget 29 myldrebilder, ett til hver bokstav. Disse ligger på Lærer -> Avkoding -> Rimlyd.

I **bokstavmyldrebildene** finnes et vell av ord knyttet til fokuslyden, både med lyden først, sist og inni seg. På samme måte som med bokstavbøkene kan elever med flere språk også her finne ord på eget morsmål og slik sett bidra positivt til spennende klassesamtaler om lyder og språk.

For å utvide ordforråd hos alle elever, men elever med norsk som andrespråk spesielt, vil vi også nevne **temamyldrebildene** som finnes under Lærer -> Språket i bruk -> Reflekter og forklar. Disse er fine som skrivestartere og ypperlige når man for eksempel skal jobbe med overbegreper og underbegreper.

Alle myldrebildene fungerer også godt som selvdifferensierende skrivestartere, eller til å gå på ordjakt etter verb, substantiv, adjektiv og så videre.

2 Sang og musikk på Alfabetplanet

Musikk er et internasjonalt språk, det finnes i alle kulturer i alle verdensdeler. På Alfabetplanet har vi brukt musikk til å forklare og formidle, til glede og fornøyelse og til å ramme inn dagene. I tillegg til at sangene er spilt inn og har et budskap i seg, er det laget som små tegnefilmer. I det visuelle er det mye å lene seg på for en som synes norsk kan være vanskelig. Gjennom mye repetisjon og sterk visuell støtte blir budskapet i sangene lett å få tak i uansett hvilket språk man føler seg mest hjemme i. Det er også laget sanger som har små mellomspill der elever som har andre språk kan bidra positivt inn i sangen og elevene i klasserommet kan lære av hverandre. Et eksempel på ei slik låt er *Morgenhilsen*.

Innledningsvis synges det hilsener på ulike språk. Etter en stund kommer mellomspillet hvor det er rom for dere i klassen å syngre hilsener på de språkene dere kjenner/kan.

Tips til tverrfaglig arbeid med Alfabetplaneten

Avslutningsvis vil vi gi noen tips til tverrfaglig arbeid med Alfabetplaneten. Fordi Alfabetplaneten er en mangfoldig verden med mange slags personer med ulike interesser, frykter, styrker og utfordringer er det mye å ta tak i og bruke inn i andre fag.

Geografisk sett er også Alfabetplaneten ganske variert - det kan man se på kartet. Noen bor i byen, noen på landet, noen i leilighet, noen på båt, noen ute i verdensrommet og noen i hus.

Under følger en kort oversikt over hver av personene på Alfabetplaneten. Her ligger det mange muligheter for tverrfaglig arbeid.

Oversikt over alle personene på Alfabetplaneten

Amal: Gartner med sterk interesse for alt som gror. Hun liker også musikk og er overbevist om at plantene vokser mer når hun synger for dem.

Baltasar: Er en ganske stille og sjenert fyr som helst ikke vil si noe i det hele tatt. Selger Alfabetplanetens beste honning. Han er ekstremt hardtarbeidende, noe som kan bli litt skummelt hvis han ikke passer godt på blodsukkeret sitt. Han har nemlig diabetes.

Cora: Er bonde og driver med gårdsbruk og elsker å lage vafler. Hun har mange sauer og sammen med gjeterhunden Clara konkurrerer hun også i gjeting.

David: Er student og driver med dansing og dødsing. Har stor tro på at alle kan mestre og få til det de setter seg fore så lenge de tror på det selv.

Elon: Alfabetplanetens pubertale tenåring. Mye hissige og sinte. Driver med e-sport og det hender han havner i nettvett-trøbbel.

Fiona: Ei sjenert frøken som ikke føler seg helt hjemme der hun bor. Når hun er i havet blir hun til en havfrue, og føler seg som hjemme.

Gustav: Treningstype av dimensjoner. Elsker å konkurrere, både mot seg selv og andre. Er også veldig interessert i trekkfugler.

Hong: Utrolig balansert og rolig type. Driver med kung fu, og mediterer en del. Samtidig jobber han som arkitekt og har tegnet mange av husene på Alfabetplanet.

Inu: Liker å fiske, men ellers deler han lite av foreldrenes jaktinteresser. Inu vil heller kose med dyrene enn å jakte på dem.

Julian: Litt hissige propp som av og til strever med å inkludere andre eller følge regler. Han liker ikke det han *må* gjøre, og vil helst bare farte rundt i jungelen der han bor.

Kelly: Grepa dame som er over snittet interessert i matlaging. Baker kaker og kjeks dagen lang og må ofte ordne opp i kenguruen Kais rot.

Lea og Leo: Alfabetplanetens rampete tvillinger som egentlig ikke er så rampete, men bare veldig nysgjerrige på alt. De vil undersøke hvordan alt fungerer.

Mirek: Sjenert type som synes alt på skolen er litt skummelt. Liker ellers godt å male og synge. Når han har mikrofonen sin, Magne, tør han å være seg selv.

Nanda: Ei tøff dame som jobber med tømmer i skogen. Hun tåler det aller meste, men er veldig mørkeredd.

Omar: En type som vet å ta livet med ro. Omar vet knapt hva ei klokke er. Han elsker å drikke te og filosofere over livets små og store mysterier.

Penny: Ei eventyrlysten piratjente som farter rundt med piratskipet på Alfabetplanethavet. Har en stor frykt, og det er høyder.

Qamile: Ei veldig stille dame som ofte opplever å bli undervurdert, men er ekstremt smart og kunnskapsrik. Man skulle ikke tro det, men hun har et enormt konkurranseinstinkt!

Ruben: En reiselysten type som har reist Alfabetplanet rundt mange ganger. Han sitter i rullestol, men det er sjelden til hinder, for han er mer opptatt av å finne løsninger enn å fokusere på problemer.

Sara: Småirritert dame som er et råskinn med symaskinen. Hater å kaste noe som kan repareres og er veldig opptatt av gjenbruk.

Tara: Ei litt trassig jente med mye fart og moro. Vil ikke alltid høre på voksne, men tar som oftest gode valg til slutt.

Ulf: Driver Alfabetplanetens altnulig-butikk, men kan av og til å stikke fra arbeidsoppgavene sine for å gå seg en tur i skogen.

Viktor: En forsker med særlig interesse for vann. Er også pappa til fem barn, så hos Viktor skjer det noe hele tiden.

Walter: Er oppfinner og kan lage hva det skal være. Kjenner av og til på ensomhet, siden han bor på en satellitt som svever i bane rundt Alfabetplanet.

Xander: En fest av en fyr. Hos Xander er det alltid disco og stas. Han elsker alt som glitrer, noen ganger så mye at det kan være vanskelig å respektere andres eiendeler.

Ylva: Alfabetplanetens lege og førstehjelper. Føler selv hun har fryktelig mye å gjøre hele tiden, men tar seg alltid godt av pasientene sine likevel.

Zola: Alfabetplanetens selverklærte superhelt. Zola har ingen superkrefter, men det stopper henne ikke fra å gjøre superheltgjerninger. Med høreapparatet sitt kan hun høre, og det er superheltaktig nok for Zola. Ei veldig god, men veldig sta jente.

Æsa: Ei dame som elsker å ordne og fikse. Har vanskelig for å slappe av og sitte i ro - det er alltid noe å ta seg til på setra der hun bor.

Ørjan: Bor på øya Ølala og går på hjemmeskole med mamma som lærer. Liker å utforske naturen rundt seg og elsker å lære nye ting.

Åsne: Alfabetplanetens pensjonist. Bor på gamlehjem, men er fortsatt full av sprell og rampestreker. Har få hemninger og elsker utfordringer. Litt småskulle og snakker en del med seg selv.

Avslutningshilsen

Vi i Creaza har kost oss enormt med å lage Alfabetplanet, og vi håper veldig at det skal være et fint sted for både deg og elevene å tilbringe dagene. Vi ønsker dere mange gode dager i klasserommet framover!

La høre fra deg på post@creaza.com hvis det er noe du lurer på, har lyst til å kommentere eller ønsker at vi skal vite om.

Beste hilsen fra [Creaza-teamet](#)

Kilder

Becher, A. A., Bjørnstad, E. & Hogsnes, H. D. (2019). *Lek i begynneropplæringen: Lekende tilnærminger til skole og SFO*. Universitetsforlaget

Frost, J. (2020). *Prinsipper for god leseopplæring: Innføring i den første lese- og skriveopplæringen*. Cappelen Akademiske Forlag.

Lunde, C. & Brodal, P. (2022). *Lek og læring i et nevrooperspektiv: Hvordan gode intensjoner kan ødelegge barns lærelyst*. Universitetsforlaget.

Monsen, M. & Randen, G. T. (2022). *Andrespråkdidaktikk - en innføring*. Cappelen Damm.

Refsahl, V. (2023). *Elevtilpasset leseopplæring*. Fagbokforlaget.

Waalder, V. L. & Waaler, V. (2018). *Når lesing blir vanskelig*. Dysleksi Norge Fagressurs

Øzerk, K. (2010). *NEIS-modellen - Pedagogiske ideer og metoder for språkutvikling, lesing og innholdsforståelse*. Oplandske Bokforlag.

© Creaza AS. All rights reserved. Engineered with love in Norway